

Eduskunnan talousvaliokunta

Kuuleminen 5.4.2016

Rahoitusvakausviraston lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Rahoitusvakausvirastolta (RVV) lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 28/2016 vp). RVV lausuu asiassa seuraavaa:

Hallituksen esityksessä esitetään arvopaperikeskusten kriisinratkaisun suunnittelusta vastaavaksi viranomaiseksi RVV:a. Koska RVV:n nykyisiin tehtäviin kuuluu pankkien ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusuunnittelu ja kriisinratkaisun toteutus, on luontevaa, että myös arvopaperikeskuksen kriisinratkaisusuunnitteluun liittyvät tehtävät annetaan RVV:lle. RVV pitää tärkeänä, että nyt annettussa esityksessä säädetään nimenomaan suunnitteluvaltuuksista eikä toteutusvaltuuksista. Arvopaperikeskuksen kriisinratkaisun toteuttaminen on luonteeltaan erilaista kuin pankkien ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisu johtuen vähäisestä tai olemattomasta kansallisesta kilpailusta sekä arvopaperien selvitys- ja säilytystoiminnan erityispiirteistä. Näistä syistä toteutusvaltuuksien osalta tulisi esityksen mukaisesti odottaa EU-tason sääntelyä arvopaperikeskuksen kriisinratkaisun toteuttamisesta, jota on esityksen mukaan odotettavissa lähivuosina.

EU-tasolla on tällä hetkellä säädetty pelkästään kriisinratkaisusuunnitelman laadintavelvoitteesta eikä tarkemmin suunnitelman sisällöstä. Tästä syystä RVV kiinnittää huomiota siihen, että rajat ylittävälle yhteistyölle ja tiedonvaihdolle esimerkiksi Suomessa toimivan Euroclear-konserniin kuuluvan arvopaperikeskuksen emoyhtiön kriisinratkaisusuunnittelusta vastaavan viranomaisen kanssa saattaa muodostua juridisia esteitä. Näitä esteitä tulisi viraston näkemyksen mukaan ensisijaisesti pyrkiä poistamaan tulevassa EU-tason sääntelyssä, mutta väliaikana virasto voi pyrkiä helpottamaan yhteistyötä esimerkiksi neuvottelemalla yhteisymmärryspöytäkirjoja.

Arvopaperikeskuksen toiminnassa voi esiintyä useita erilaisia häiriöitä. RVV pitää tärkeänä, että esityksen mukaisesti arvopaperikeskuksen kriisinratkaisusuunnittelussa varaudutaan nimenomaan arvopaperikeskuksen vakaviin taloudellisiin vaikeuksiin tilanteessa, jossa arvopaperikeskus on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa. Näin RVV:n ja Finanssivalvonnan vastuut on selkeästi eriytetty toisistaan – toiminnallisten häiriöiden valvonta ja häiriöihin puuttuminen kuuluisi Finanssivalvonalle, ja RVV:n suunnittelutehtävät rajoittuisivat ainoastaan tilanteisiin, joissa arvopaperikeskus on kaatumassa vakaviin taloudellisiin ongelmiin. Tämä ei sulje pois sitä mahdollisuutta, että toiminnalliset häiriöt johtaisivat taloudellisiin vaikeuksiin, ja RVV katsookin, että yhteistyö Finanssivalvonnan kanssa tulee olemaan keskeinen osa onnistunutta kriisinratkaisusuunnittelua.

Hallituksen esityksessä on arvioitu arvopaperikeskuksen hallintomaksuksi noin 50 000 euroa vuodessa perustuen kriisinratkaisusuunnittelun vaatimaan työmäärään. RVV korostaa, että kriisinratkaisusuunnittelutyö on vasta alussa myös luottolaitoksille ja sijoituspalveluyrityksille ja siksi tarvittavien resurssien arviointi on vaikeaa. Lisäksi koska RVV:lla ei ole tällä hetkellä arvopaperikeskukseen liittyvää osaamista, on mahdollista, että ensimmäisen kriisinratkaisusuunnitelman laatiminen vaatisi virastolta enemmän resursseja kuin esityksen taloudellisissa vaikutuksissa arvioitu 0,5 henkilötyövuotta. RVV kuitenkin katsoo, että tämä voi olla realistinen pidemmän aikavälin resurssitarve, eikä sillä ole edellytystä arvioida arvopaperikeskuksen kriisinratkaisusuunnittelun aiheuttamaa työtaakkaa ja sen perusteella määrättävää hallintomaksua tässä vaiheessa tarkemmin kuin mitä taloudellisissa vaikutuksissa on esitetty. Siksi RVV pyytää huomioimaan, että arvopaperikeskuksen hallintomaksun suuruuteen saatetaan jatkossa joutua palaamaan.

Ylijohtaja

Tuija Taos

Kriisinratkaisuasiantuntija

Riina Salpakari